

Angelina Alós Tormo Mestra de ceramistes

ANGELINA ALÓS TORMO (València, 1917 - Barcelona, 1997)

Va néixer a València el 3 de desembre de l'any 1917. Filla del conegut ceramista Joan B. Alós Peris i d'Esperança Tormo, professora de guitarra clàssica i piano i compositora, va renunciar a una important carrera de violoncel·lista per dedicar-se completament a la ceràmica.

En guanyar el seu pare una plaça de professor de ceràmica a Oficis Artístics de l'Escola del Treball es trasllada a Barcelona amb la seva família l'any 1928.

A l'edat d'onze anys, comença els estudis de violoncel amb el professor Eduard Sainz de la Maza; més tard, l'any 1933, els continuarà a l'acadèmia Pau Casals dirigida pel mestre Enric Casals i iniciarà els seus estudis de ceràmica a l'Escola del Treball, la secció de la qual era a càrrec del seu pare.

Des de l'any 1935, compagina els seus estudis i, alhora, treballa com a oficiala tercera a la secció de ceràmica de l'esmentada escola. Des del 1936 fins al 1938 rep estudis i consells sobre pintura, art i decoració del mestre Francesc A. Galí i d'escultura, de Jaume Duran, els quals influïren en el seu aprenentatge i experiència artística.

L'any 1946, acabats els seus estudis i previ concurs, obté una plaça de professora a l'esmentada escola, activitat que desenvoluparia, amb un parèntesi d'excedència (1950-1963) fins a la seva jubilació, l'any 1984.

L'any 1951, estableix el seu Taller Escola a Esplugues de Llobregat. En aquest mateix any va presentar la seva obra, per primera vegada públicament, a la Sala Jaimes de Barcelona i a la Galeria Braulio de València. A partir d'aquell moment, s'anaren succeint, quasi anualment, exposicions a Madrid, Barcelona, València, Palma de Mallorca, Castelló i altres ciutats espanyoles. Exposarà, també, a Cuba, Cannes, Roma, Washington, París, Buenos Aires, Munic, Nova York, Brussel·les, York, Budapest, Zagreb, Edimburg. Ha executat nombrosos murals en gres i refractari, a destacar el mural de gres

per a la façana de l'Hospital de Sant Joan de Déu d'Esplugues o el de la fàbrica Peronda d'Onda. Fou convidada en nombroses ocasions a diferents certàmens i mostres col·lectives dedicades a la ceràmica, tant de caràcter nacional com internacional. Fou becada en diverses ocasions i obtingué diferents premis nacionals i internacionals. L'any 1959 és nomenada membre de l'*Académie Internationale de la Céramique* de Ginebra. Mor a Barcelona als 79 anys.

Museus amb obra:

Museu de Ceràmica de Barcelona, Museu Nacional de Ceràmica González Martí de València, Museu de Ceràmica de Faenza, Museu Ariana de Ginebra, Museu de Vilafrades, Museu Rafael Zabaleta de Quesada, Museu de la Porcellana de Delft, Museu del Tauler Manolo Safont d'Onda.

Col·leccions particulars a:

USA (Califòrnia, Nova York, Washington); Argentina, Perú, Veneçuela, Panamà, Alemanya (Munic, Colònia); Gran Bretanya (Halifax, Londres); Holanda, França (Tolosa, París); Itàlia (Florència, Roma Milà); Japó, Espanya (Barcelona, Madrid, Mallorca, Eivissa, Màlaga, Granada, València, Castelló, Saragossa, Astúries i Galícia).

Bibliografia

Han escrit sobre la seva obra:

Manuel González Martí, José Corredor Matheos, José Camón Aznar, Carlos Areán, Vicente Aguilera Cerni, Àngel Marsà, Alexandre Cirici Pellicer, Ernest Foyé, Eduard López-Chávarri Marco, Eduard López-Chávarri Andújar, Rafael Santos Torroella, Alberto del Castillo, Juan Cortés, Francesc Elias, Josep Llorens Artigas, Manuel del Arco, Lina Font, Fernando Gutiérrez, Emili Sempere, Sánchez Camargo, Rodríguez Cruells, Nani Valentini, Carlos Zauli, Alberto Buchi, Francesc Galí, Daniel Giralt Miracle, Rafael Manzano, Trinidad Sánchez Pacheco, Josep M. Cadena, Antonio Vivas...

Angelina Alós i Esplugues

La ceràmica i tota la producció lligada al fang ha estat un punt de referència en la història d'Esplugues. En el recull biogràfic del passat ceramista de la ciutat, la figura de l'Angelina Alós ocupa un lloc destacat.

Els antecedents dels vincles que l'artista manté amb Esplugues tenen un origen familiar a través d'una altra figura rellevant: el seu pare, Joan B. Alós Peris (Onda, 1881-Barcelona, 1946). Aquest reconegut i prestigiós ceramista, pintor, tècnic industrial i professor fou el primer director artístic de l'emblemàtica fàbrica de ceràmica Pujol i Bausis d'Esplugues, a començaments del segle XX coincidint amb un període d'esplendor empresarial.

A finals de 1947, Angelina Alós ve a viure a Esplugues. Quatre anys més tard, instal·la el seu Taller Escola al carrer de la Riba, en l'edifici conegut com "el barco", al costat de la nova fàbrica de ceràmica La Baronda, fundada pels germans Jesús i Manolo Gaya, amics de l'artista i, com el seu pare, oriünds d'Onda.

Plat gres amb aplicacions. 35 cm. Any 1996

Des d'Esplugues, iniciaria la seva àmplia carrera artística. Algunes de les seves primeres obres foren exposades en la Fira de Mostres que es realitzaria a Esplugues l'any 1950, motiu pel qual aconseguí la Medalla d'Or. L'any 1983 va ser condecorada amb la Medalla d'Or de la ciutat en reconeixement dels seus mèrits.

La Biennal de Ceràmica, que actualment, porta el seu nom, neix l'any 1986, quan la mateixa artista promou i impulsa personalment el *I Premi de Ceràmica* "Vila d'Esplugues", de caràcter anual –i després, biennal–, amb l'objectiu d'esdevenir un mitjà d'experimentació, expressió i promoció de l'art de la ceràmica. L'any 1998, en el marc de la *X edició de la Biennal de Ceràmica*, el certamen pren el nom de la ceramista i, amb això, la voluntat de mantenir nous vincles renovats entre ella i la població.

Angelina Alós, ceramista

"Els meus estudis en la ceràmica sempre varen estar units a la pintura, a l'escultura i a una de les arts que està unida a la ceràmica i que a mi més em va interessar: el vidre...

La ceràmica que jo "invento" va unida a aquests tres conceptes. M'agrada treballar amb diverses temperatures, i lluitar i compondre diverses pastes, però si componc aquestes pastes que vitrifiquen, m'interessa més la blanca, i la seva cocció d'un mínim de 1289° C, i sobre ella aplicar textures d'engalbes de vitrificació inferior, "jugar" sobre això per donar colors i asprors, i sobre elles aplicar riqueses d'esmalts. Aquest és el meu sentiment d'afecte cap al vidre. La ceràmica, com millor cuita i protegida per la capa vítria, més resistent és. Vull que les meves obres durin més que jo.

L'objecte de la meva obra és "trobar", "fer", no apartar-la de la seva funció característica de ceràmica, que la seva creativitat no sigui precisament utilitària.

Realitzar una peça no em costa, pensar-la, inspirar-se sense influències és més difícil. Segons passen els anys –els meus anys– aquesta responsabilitat m'obliga a treballar més a poc a poc. Procuo ser severa en la meua autocrítica.

Ho aconsegueixo?."

A. Alós a "30 Ceramistas. 40 Alfareros. España en Salamaca 88"

Gerro gres. 15 cm. Any 1951

Angelina Alós, mestra

"*No és d'estranyar que Angelina Alós sigui l'alumna més avantatjada d'ella mateixa; és a dir, la millor alumna que tenen els seus alumnes*".

J. Corredor Matheos

La tasca docent fou molt important en la vida, i en la pròpia obra de l'artista ja que ensenyar ceràmica va contribuir a aconseguir un millor domini de la tècnica tot i que també, en contrapartida, li restaria part del seu temps creador. La solidesa dels seus coneixements de la ceràmica industrial i de les tècniques tradicionals, així com el seu innat sentit de recerca i experimentació, caracteritzarien el seu mestratge generós i estimulador.

Filla i deixeble de Joan B. Alós Peris, va cursar els seus estudis en la secció d'Oficis Artístics de l'Escola del Treball de Barcelona, el departament de la qual dirigia el seu pare. L'any 1945, finalitzats els seus estudis i amb un concurs previ, va obtenir una plaça de professora en aquesta escola fins a la seva jubilació l'any 1984. L'any 1951 estableix a Esplugues el seu Taller Escola, on també es varen formar nombrosos ceramistes.

La seva influència directa en els seus deixebles va crear una generació d'artistes de gran renom en la ceràmica actual.

Nibelung gres 1300°C. 26 cm. Any 1990

Angelina Alós, artista i dona

Els inicis de la producció creativa d'Angelina Alós a mitjan dels anys 50 del s. XX, coincideixen en un procés de transformació del panorama artístic de la ceràmica contemporània.

Des dels ceramistes modernistes fins a la represa d'aquest art desenvolupat per Llorens Artigas (Barcelona, 1892 - Gallifa, 1980), i després Antoni Cumella (Granollers, 1913 - 1985), hi predominava una estètica basada en la decoració més subtil aplicada a les formes més depurades. Angelina Alós encapçalà un grup de ceramistes que progressivament experimentaran noves formes, textures i nous colors, tot aportant una nova visió lliure i personal en l'ofici de l'art del foc.

Probablement, la seva condició femenina –en una art, en aquells moments, exercit majoritàriament per homes– no facilitaria gens ni mica l'acceptació d'una obra poc convencional i repleta de sentiments i inquietuds dintre d'un clar expressionisme ceramístic que ella aconseguí trametre amb esforç i sense desànim.

Medusa gres / Série Marina. 44x40x8 cm. Any 1987

Apassionada pels colors i els reflexos, la seva acció l'empeny a endinsar-se en l'ús d'esmalts que, amb ella, adquireixen un gran protagonisme i singularitat.

Reflexos metàl·lics. 32 cm. Any 1955